

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 26.2.2020
COM(2020) 70 final

ANNEX

PŘÍLOHA

návrhu ROZHODNUTÍ RADY

o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států

PŘÍLOHA

Hlavní směr 5: Podpora poptávky po pracovní síle

Členské státy by měly aktivně podporovat udržitelné sociálně tržní hospodářství a usnadňovat a podporovat investice do vytváření kvalitních pracovních míst. Za tímto účelem by měly snížit překážky, s nimiž se setkávají podniky při najímání pracovníků, podporovat odpovědné podnikání a skutečné samostatně výdělečné činnosti a zejména podporovat vytváření a růst mikropodniků a malých a středních podniků, mimo jiné prostřednictvím přístupu k financování. Členské státy by měly aktivně podporovat rozvoj sociální ekonomiky, podněcovat sociální inovace a sociální podniky a povzbuzovat takové inovativní formy práce, které vytvářejí kvalitní pracovní příležitosti a sociální výhody na místní úrovni.

Daňové zatížení by se mělo přesunout z práce na jiné zdroje daní, které více podporují zaměstnanost a inkluzivní růst a zároveň jsou v souladu s cíli v oblasti klimatu a životního prostředí, při zohlednění přerozdělovacího účinku daňového systému, a přitom ochraňovat příjmy pro přiměřenou sociální ochranu a výdaje na podporu růstu.

Členské státy, které zavedly vnitrostátní mechanismy pro stanovení zákonných minimálních mezd, by měly zajistit účinné zapojení sociálních partnerů, a to transparentním a předvídatelným způsobem, který umožní přiměřenou schopnost mezd reagovat na vývoj produktivity a zajistí spravedlivé mzdy pro důstojnou životní úroveň, přičemž s ohledem na vzestupnou konvergenci by měla být věnována zvláštní pozornost skupinám s nižšími a středními příjmy. Tyto mechanismy by měly zohledňovat hospodářskou výkonnost napříč regiony a odvětvími. Členské státy by měly podporovat sociální dialog a kolektivní vyjednávání za účelem stanovení mezd. Při respektování vnitrostátních postupů by členské státy a sociální partneři měli zajistit, aby všichni pracovníci měli nárok na přiměřené a spravedlivé mzdy na základě kolektivních smluv nebo přiměřených zákonných minimálních mezd, a to s ohledem na jejich dopad na konkurenceschopnost, vytváření pracovních míst a chudobu pracujících.

Hlavní směr 6: Zlepšení nabídky práce a přístupu k zaměstnání, dovednostem a kompetencím

Členské státy by měly v souvislosti s technologickou a environmentální transformací a demografickými změnami prosazovat udržitelnost, produktivitu, zaměstnatelnost a lidský kapitál a zároveň podporovat obyvatele v tom, aby po celou dobu života získávali příslušné znalosti, dovednosti a kompetence, což umožní reagovat na současné a budoucí potřeby trhu práce. Členské státy by rovněž měly přizpůsobit své systémy vzdělávání a odborné přípravy a investovat do nich tak, aby tyto systémy poskytovaly vysoce kvalitní a inkluzivní vzdělávání, včetně odborného vzdělávání a přípravy. Členské státy by měly společně se sociálními partnery, poskytovateli vzdělávání a odborné přípravy, podniky a dalšími zúčastněnými stranami pracovat na řešení strukturálních nedostatků v systémech vzdělávání a odborné přípravy a zlepšovat kvalitu těchto systémů a jejich relevantnost pro trh práce, rovněž s ohledem na umožnění environmentální transformace. Zvláštní pozornost by měla být věnována výzvám pro učitelské povolání. Systémy vzdělávání a odborné přípravy by měly vybavit všechny účastníky vzdělávání klíčovými kompetencemi, včetně základních a digitálních dovedností, jakož i průřezových kompetencí s cílem vytvořit předpoklady pro adaptabilitu v pozdějším věku. Členské státy by se měly snažit zajistit převod nároků na odbornou přípravu během změn v

profesní dráze, v příslušných případech i prostřednictvím individuálních vzdělávacích účtů. Měly by každému umožnit předvídat potřeby trhu práce a lépe se jim přizpůsobit, zejména prostřednictvím průběžné rekvalifikace a prohlubování dovedností, s cílem podpořit vyváženou a spravedlivou transformaci pro všechny, posílit sociální výsledky, řešit nedostatek pracovních sil a zlepšit celkovou odolnost hospodářství vůči otřesům.

Členské státy by měly podporovat rovné příležitosti pro všechny tím, že budou řešit nerovnosti v systémech vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné zajištěním přístupu ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání. Měly by celkově zvyšovat úroveň vzdělání, snížit počet mladých lidí předčasně odcházejících ze vzdělávání, zlepšit přístup k terciárnímu vzdělávání, jakož i míru jeho dokončení a zvýšit účast dospělých v dalším vzdělávání, zejména účastníků vzdělávání ze znevýhodněných prostředí, kteří mají nejnižší kvalifikaci. S přihlédnutím k novým požadavkům digitálních, zelených a stárnoucích společností by členské státy měly ve svých systémech odborného vzdělávání a přípravy posílit učení se práci (mimo jiné prostřednictvím kvalitní a účinné učňovské přípravy) a zvýšit počet absolventů v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky („STEM“) jak na úrovni středního odborného vzdělávání a přípravy, tak na úrovni terciárního vzdělávání. Kromě toho by členské státy měly zvýšit relevanci terciárního vzdělávání a výzkumu pro potřeby trhu práce, zlepšit monitorování a předvídaní dovedností, zajistit větší zviditelnění a srovnatelnost dovedností, včetně dovedností získaných v zahraničí, a rozšířit příležitosti pro uznávání a validaci dovedností a kompetencí získaných mimo rámec formálního vzdělávání a odborné přípravy. Měly by zlepšit a zvýšit nabídku a využívání pružného dalšího odborného vzdělávání a přípravy. Členské státy by rovněž měly podporovat dospělé osoby s nízkou úrovní dovedností, aby zachovaly nebo rozvíjely jejich dlouhodobou zaměstnatelnost tím, želepší přístup ke kvalitním vzdělávacím příležitostem a jejich využívání, a to zavedením cest prohlubování dovedností, včetně posuzování dovedností, nabídky vzdělávání a odborné přípravy, jež bude odpovídat příležitostem na trhu práce, a validace a uznávání získaných dovedností.

Členské státy by měly poskytovat nezaměstnaným a neaktivním osobám účinnou, včasnou, koordinovanou a individuálně uzpůsobenou pomoc na základě podpory při hledání zaměstnání, odborné přípravy, rekvalifikace a přístupu k jiným podpůrným službám. Měly by být co nejdříve uplatňovány komplexní strategie, které zahrnují hloubkové individuální posouzení nezaměstnanosti, s cílem výrazně snížit dlouhodobou a strukturální nezaměstnanost a předcházet jí. Je třeba i nadále řešit nezaměstnanost mladých lidí a otázku mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, a to prostřednictvím prevence předčasných odchodů ze vzdělávání a strukturálním zlepšením přechodu ze vzdělávání do zaměstnání, mimo jiné prostřednictvím plného provedení záruk pro mladé lidi ⁽¹⁾.

Členské státy by měly usilovat o odstranění překážek a demotivujících prvků ve vztahu k účasti na trhu práce a zajistit pobídky v tomto směru, zejména pro druhé výdělečně činné osoby s nízkým příjmem a pro ty, kdo jsou trhu práce nejvíce vzdáleni. Členské státy by měly podporovat uzpůsobené pracovní prostředí pro osoby se zdravotním postižením, mimo jiné prostřednictvím cílené finanční podpory a služeb, které jim umožní účast na trhu práce a ve společnosti.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 120, 26.4.2013, s. 1.

Členské státy by měly zajistit rovnost žen a mužů a zvýšenou účast žen na trhu práce, mimo jiné zajištěním rovných příležitostí a kariérního postupu a odstraněním překážek bránících tomu, aby ženy zaujímaly vedoucí pozice na všech úrovních rozhodování. Je třeba řešit rozdíly v odměňování žen a mužů. Měla by být zajištěna stejná odměna mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci, jakož i transparentnost odměňování. Mělo by se podporovat sladění pracovního, rodinného a soukromého života žen i mužů, zejména prostřednictvím přístupu k dlouhodobé péči a službám předškolního vzdělávání a péče, jež jsou finančně dostupné a kvalitní. Členské státy by měly zajistit, aby rodiče a další osoby s pečovatelskými povinnostmi mohli čerpat vhodnou rodinnou dovolenou a měli pružné pracovní podmínky, aby se dosáhlo vyvážení pracovního, rodinného a soukromého života a podpořilo vyvážené využívání těchto nároků mezi ženami a muži.

Hlavní směr 7: Zlepšení fungování trhů práce a zvýšení účinnosti sociálního dialogu

Členské státy by měly společně se sociálními partnery vytvářet spravedlivé, transparentní a předvídatelné pracovní podmínky, aby využily dynamické a produktivní pracovní síly a nových pracovních a podnikatelských modelů, přičemž by měly zajistit rovnováhu práv a povinností. Měly by omezit segmentaci uvnitř trhů práce a předcházet jí, bojovat proti nehlášené práci a podporovat přechod na formy pracovního poměru na dobu neurčitou. Pravidla pracovněprávní ochrany, pracovní právo a instituty by měly jak vytvořit vhodné prostředí pro nábor pracovníků, tak i zajistit nezbytnou flexibilitu pro zaměstnavatele, aby se mohli rychle přizpůsobovat změnám hospodářské situace, a zároveň zachovávat odpovídající jistoty a zdravé, bezpečné a dobře uzpůsobené pracovní prostředí pro pracovníky, při zajištění ochrany pracovních práv a sociální ochrany. Mělo by se zamezit pracovněprávním vztahům vedoucím k nejistým pracovním podmínkám, včetně v případě pracovníků platforem, mimo jiné potíráním zneužívání atypických pracovních smluv. Měl by být zajištěn přístup k účinnému a nestrannému řešení sporů a v případě neoprávněného propuštění právo na nápravu, včetně přiměřené kompenzace.

Politiky by měly zlepšit a podpořit účast na trhu práce, soulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce a přechody mezi zaměstnáními. Členské státy by měly účinně aktivovat osoby, které se mohou účastnit trhu práce. Členské státy by měly posílit účinnost aktivních politik na trhu práce zlepšením jejich zaměření, dosahu, pokrytí a jejich propojení s podporou příjmu pro nezaměstnané osoby při hledání práce, a to na základě práv a povinností těchto osob. Členské státy by měly usilovat o účinnější a účelnější veřejné služby zaměstnanosti tím, že zajistí včasné a individuálně uzpůsobené služby na podporu uchazečů o zaměstnání, podpoří poptávku na trhu práce a zavedou systémy řízení výkonnosti.

Členské státy by měly poskytnout nezaměstnaným přiměřenou podporu v nezaměstnanosti po přiměřenou dobu v souladu s jejich příspěvky a vnitrostátními pravidly způsobilosti. Tato podpora by neměla demotivovat od rychlého návratu do zaměstnání a měla by být doplněna aktivními politikami na trhu práce.

Měla by být podporována mobilita studujících a pracovníků s cílem zvýšit zaměstnatelnost, zlepšit dovednosti a využít plného potenciálu evropského trhu práce a zároveň zajistit spravedlivé podmínky pro všechny, kdo vykonávají přeshraniční činnost, a posílit správní spolupráci mezi vnitrostátními správními orgány, pokud jde o mobilní pracovníky. Měly by být odstraněny překážky mobility ve vzdělávání a odborné přípravě, v zaměstnaneckých a osobních penzijních pojištěních a při uznávání kvalifikací, přičemž uznávání kvalifikací by mělo být zjednodušeno. Členské státy by měly přijmout opatření k zajištění toho, aby správní postupy nepředstavovaly zbytečnou

překážku bránící pracovníkům z jiných členských států v přístupu k zaměstnání, včetně přeshraničních pracovníků. Členské státy by rovněž měly zabránit zneužívání stávajících pravidel a řešit základní příčiny „odlivu mozků“ z určitých regionů, a to i prostřednictvím vhodných rozvojových opatření na regionální úrovni.

Na základě stávajících vnitrostátních postupů a s cílem dosáhnout účinnějšího sociálního dialogu a lepších sociálně-ekonomických výsledků by členské státy měly zajistit včasné a smysluplné zapojení sociálních partnerů do koncipování a provádění reforem a politik v oblasti zaměstnanosti, sociálních a případně hospodářských reforem a politik, mimo jiné prostřednictvím podpory pro zvýšení kapacity sociálních partnerů. Členské státy by měly podporovat sociální dialog a kolektivní vyjednávání. Sociální partneři by měli být podporováni ve sjednávání a uzavírání kolektivních smluv v záležitostech, které se jich týkají, přičemž je třeba respektovat jejich samostatnost a právo na kolektivní akce.

Ve vhodných případech by členské státy na základě stávajících vnitrostátních postupů měly přihlížet ke zkušenostem příslušných organizací občanské společnosti v oblasti zaměstnanosti a sociálních otázek.

Hlavní směr 8: Prosazování rovných příležitostí pro všechny, podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě

Členské státy by měly podporovat inkluzivní trhy práce, které jsou otevřené všem, zavedením účinných opatření pro boj proti všem formám diskriminace a na podporu rovných příležitostí pro nedostatečně zastoupené skupiny na trhu práce, s řádným zřetelem k regionálnímu a územnímu rozměru. Členské státy by měly zajistit rovné zacházení, pokud jde o zaměstnání, sociální ochranu, zdravotní a dlouhodobou péči, vzdělávání a přístup ke zboží a službám bez ohledu na pohlaví, rasový nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci.

Členské státy by měly modernizovat systémy sociální ochrany, aby poskytovaly odpovídající, účinnou, účelnou a udržitelnou sociální ochranu ve všech fázích života jednotlivce a přitom podporovaly sociální začlenění a vzestupnou sociální mobilitu, vybízely k účasti na trhu práce a řešily nerovnosti, mimo jiné vytvořením systémů daní a dávek. Účinnost systémů sociální ochrany se zlepší, pokud budou univerzální přístupy doplněny o přístupy selektivní. Modernizace systémů sociální ochrany by měla vést k lepšímu přístupu, kvalitě, přiměřenosti a udržitelnosti.

Členské státy by měly rozvíjet a integrovat tři prvky aktivního začleňování: přiměřenou podporu příjmu, inkluzivní trhy práce a přístup ke kvalitním podpůrným službám, které vyhovují individuálním potřebám. Systémy sociální ochrany by měly zajistit přiměřené dávky poskytující minimální příjem každému, kdo nemá dostatečné prostředky, a podporovat sociální začlenění tím, že budou obyvatele podněcovat k aktivní účasti na trhu práce a ve společnosti, rovněž prostřednictvím cílených sociálních služeb.

Pro zajištění rovných příležitostí má zásadní význam nabídka cenově dostupných, přístupných a kvalitních služeb, jako jsou předškolní vzdělávání a péče, mimoškolní péče, vzdělávání, odborná příprava, bydlení, zdravotní služby a dlouhodobá péče. Zvláštní pozornost by měla být věnována boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení, zejména chudobě pracujících a dětské chudobě. Členské státy by měly zajistit, aby měl každý, děti nevyjímaje, přístup k základním službám. Osobám, které to potřebují nebo které se nacházejí ve zranitelné situaci, by měly členské státy zajistit přístup k přiměřenému sociálnímu bydlení nebo pomoc v této oblasti. Ve vztahu k těmto službám by měly být zohledněny zvláštní potřeby osob se zdravotním postižením, mimo

jiné pokud jde o přístupnost. Specificky by měla být řešena problematika bezdomovectví.

Členské státy by měly zajistit včasný přístup k cenově dostupné preventivní a léčebné zdravotní a dlouhodobé péči dobré kvality a zároveň zabezpečit dlouhodobou udržitelnost.

V kontextu prodlužující se délky života a demografických změn by členské státy měly zabezpečit přiměřenost a udržitelnost důchodových systémů pro pracovníky i osoby samostatně výdělečně činné a zajistit pro ženy i muže rovné příležitosti nabývat důchodová práva, mimo jiné prostřednictvím doplňkových programů, které jim zajistí přiměřený příjem. Důchodové reformy by měly být podporovány opatřeními, která prodlouží pracovní život, jako je například zvyšování skutečného věku odchodu do důchodu, a měly by být zasazeny do rámce vytvořeného strategiemi aktivního stárnutí. Členské státy by měly zahájit konstruktivní dialog se sociálními partnery a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami a umožnit postupné zavádění reforem.